

Võrdlusest sihtkeele mõistmise, õppimise ja hindamiseni

Ajakiri “Lähivõrdlusi. Lähivertailuja” alustab järgmist 30-aastast perioodi 12. rahvusvahelise fennougristikakongressi VIRSU-töötoa innustusel endisest mitmekülgsemana nii käsitletavate keelte kui ka uurimisvaldkondade poolest. Käesolevas, juba 26. numbris on lisaks traditsioonilistele eesti ja soome, vene ja rootsi keelele analüüsitud sihtkeelena ungari ja karjala ning lähtekeelena jaapani keelt. Keelte võrdlusele lähenetakse nii kontrastiivselt kui ka keeleõppija vaatenurgast, uuritakse mitmesugust õppimist. Uue teemana on lisandunud keeleoskuse mõõtmine.

Eesti ja soome keele võrdlemisega jätkatakse väljaande pikka traditsiooni. Auli Hakulinen ja Leelo Keevallik uurivad oma artiklis soome *kyl(lä)* ja eesti *küll* kasutust eituslausetes. Artiklis osutatakse, et *kyl(lä)* ja *küll* ühine kasutusala on üsna väike; see piirdub peamiselt möönva konstruktsiooniga. Petra Hebedová võrdleb soome ja eesti keele konstruktsiooni, milles adjektiiv esineb koos *ma*-infinitiivi illatiivivormiga. Autor püüab korpusainestiku põhjal selgitada, millised adjektiivid esinevad mõlemas keeles tavaliselt selles konstruktsioonis. Eesti ja vene keelt võrreldakse kahes artiklis. Jelena Velman-Omelina ja Valentina Štšadneva käsitlevad viisakusvorme eesti- ja venekeelsetes ametlikes tekstides, Sirje Kupp-Sazonov võrdleb korduva ja jätkuva tegevuse väljendamist. Kais Allkivi käsitleb kirjaliku eesti üldkeele ja C1-taseme õppijakeele sarnasusi ja erinevusi. Ilija Moshnikov analüüsib virtuaalse keelemaastiku ja mitmekeelsuse vaatenurgast karjala keele eri variantide kasutust karjalakeelsetel internetilehekülgedel. Artiklis tõdetakse, et karjalakeelse kasutajaliidese keelevormina võib esineda üks või kakski

karjala murret, sest ühtne karjala kirjakeel puudub. Jaana Kolu võrdleb kakskeelsete noorte soome ja rootsi koodivahetust Haaparannas, Stockholmis ja Helsingis peamiselt sõnamuutmise seisukohalt.

Soome, eesti ja ungari keele õppimist analüüsitakse mitmest vaatenurgast ja mitmes keskkonnas, õppijate lähtekeeligi on mitmeid. Mikko Kajander käsitleb sõnajärje varieerumist soome keele õppijate kirjutistes, Tuija Määttä jätkab rootsikeelsete õppijate soome keele õppimise uurimist, vaadeldes õppijate reflekteeritud sõnamuutmisstrateegiaid. Kahes artiklis arutletakse keeleoskuse mõõtmise üle. Sari Ahola ja Henna Tossavainen tutvustavad hindajate arusaamu eestikeelsete õppijate soome keele oskusest ja selle hindamisest, Marja Seilonen ja Minna Suni keskenduvad mujal hariduse saanud, kuid Soomes töötavate meditsiiniõdede ametikeele oskusele ja selle mõõtmisele, põhirõhuga eri keeleressursside kasulikkusel ravijuhiste andmisele ja raviinfo talletamisele. Eesti keele õppimist käsitletakse kolmes artiklis. Kristina Koppel ja Jelena Kallas arutlevad, milliseid korpuslauseid ja milleks võib keele õppimisel kasutada, ning tutvustavad arvutilingvistilisi meetodeid, mis võimaldavad õppijasõbralike korpuslausete automaatset valikut. Olga Pastuhhova võrdleb parandusi eesti keele õppijate kirjallikes tekstides eri keeleoskustasemetel. Pirkko Muikku-Werner kirjeldab, millised seigad mõjutavad soomlaste võimet eesti keelest aru saada, keskendudes peamiselt semantiliste väljade liigendamisele põhinevatele seostele ja kontekstile. Édua Rostás ja Judit Kecskés tutvustavad oma artiklis programmi *StepTogether*, mille eesmärk on arendada immigrantidest laste ungari keele oskust, et vältida nende haridustee katkemist ja hõlbustada üleminekut põhikoolist järgmisesse kooliastmesse. Mari Okamoto kirjeldab ungari keele õpetamise ainulaadset olukorda Jaapanis, käsitledes eriti õppijate motivatsiooni mõjutavaid tegureid.

Täname artiklite autoreid mitmetahuliste artiklite ja retsensente väärtuslike kommentaaride eest, millest oli autoritele palju abi. Meie tänu kuulub majandusliku toe eest Soome-Ugri Kultuuriseltsi sihtasutusele ja Eesti Haridus- ja Teadusministeeriumi rahastatavale riiklikule

programmile “Eesti keel ja kultuurimälu II”. Peame eriti oluliseks, et ajakiri “Lähivõrdlusi. Lähivertailuja” ilmub Eesti Rakenduslingvistika Ühingu väljaandena. Aitäh selle eest.

Tallinnas, Viinis ja Turus

*Annekatriin Kaivapalu,
Johanna Laakso ja
Kirsti Siitonen*